

Recenzent: prof. dr hab. Dariusz Bąkowski-Kois

Dziedzina: Sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

Akademia Muzyczna w Krakowie

ul. św. Tomasza 43

31-027 Kraków

Kraków, dn. 25 lutego 2019 r.

OPINIA

Zleceniodawca opinii:

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, pismo Pani Dziekan Wydziału Instrumentalnego z dn. 25 stycznia 2019 w zw. z wyznaczeniem mej osoby recenzentem przez Radę Wydziału Instrumentalnego AM w Poznaniu w dn. 25 września 2018.

Dotyczy:

opracowania recenzji pracy doktorskiej Pani mgr Agnieszki Tarnawskiej w postępowaniu przewodowym w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka, wszczętym w dn. 25 września 2018 przez Radę Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu.

Podstawowe dane dot. Osoby Doktorantki

Pani mgr Agnieszka Tarnawska, ur. [REDACTED], absolwentka poznańskiej Akademii Muzycznej w klasach organów i klawesynu, związana jest do dnia dzisiejszego ze swą macierzystą Uczelnią jako uczestniczka studiów III stopnia oraz z poznańską parafią Świętego Krzyża - jako organistka i współorganizatorka festiwalu organowego. Dyplomy ukończenia studiów magisterskich uzyskała odpowiednio w 2011 i 2015. W okresie 2011-2013 była studentką Wyższej Szkoły Muzycznej w Lubece, gdzie pracowała pod kierunkiem prof. Arvida Gasta. Była także studentką WSzMiT w Hamburgu (w klasie prof. Wolfganga Zerera).

Jakkolwiek dorobek artystyczny w postępowaniach doktorskich nie podlega ocenie, na podkreślenie zasługuje niezwykle bogata aktywność koncertowa Pani Agnieszki Tarnawskiej, a w ramach powyższej - zróżnicowanie prezentowanego repertuaru, kreatywność

w konstruowaniu programów koncertowych i stopień trudności wykonywanych kompozycji. Repertuar Doktorantki zawiera m. in. tak wymagające utwory jak np. VI symfonia organowa h-moll op. 59 L. Vierne'a (którą bez wątplenia można wręcz określić mianem parnasu wirtuozowskich wymogów organistowskich, tak w zakresie koordynacji, wyobraźni, jak i niezbędnego poziomu artyzmu oraz poczucia estetyki muzycznej). Na szczególne podkreślenie zasługuje też wyjątkowo wysokiej rangi osiągnięcie będące udziałem Pani mgr Tarnawskiej, jakim było zdobycie I nagrody na konkursie franckowskim w Haarlem w 2017 r., a które stawia Ją w gronie najwybitniejszych organistów-wirtuozów szeroko pojętego forum europejskiego.

Ocena pracy doktorskiej

Dzieło artystyczne, na które składają się nagrania utworów klawiszowych Gottlieba Muffata, składa się z trzech części: improwizacyjnej, tj. imitacyjnie swobodnej (po pięć toccat i capriccii, uszeregowanych naprzemiennie), stricte imitacyjnej (blok trzech ricercarów i kolejny - trzech canzon) oraz tanecznej (5. partita klawesynowa). Celem realizacji nagrania pierwszych dwóch części Doktorantka sięgnęła po dwumanałowy, sporych rozmiarów (38 gł.), pięknie brzmiący instrument Köhlera wybudowany w kościele Świętego Krzyża w Suhl w Turynii, niewątpliwie bardzo trafnie dobrany z perspektywy wykonywanego repertuaru i w pełni odpowiadający wymogom wykonawczym w zakresie temporalnym. Instrument ten charakteryzuje się sporą liczbą głosów ośmiostopowych: taka tendencja budownicza zaczynała być już zauważalna w początkach osiemnastego stulecia i nie była czymś niezwykłym w jego czwartej dekadzie, z której pochodzą organy. Tak rozplanowana dyspozycja instrumentu pozwala na zastosowanie zróżnicowanego doboru rejestrów, zwłaszcza fundamentalnych, z czego znakomicie wywiązuje się Doktorantka.

Rejestracja części pierwszej - podobnie jak układ programu - również pomyślana została naprzemiennie, toccaty zadysponowane zostały zasadniczo plenowo (wyjąwszy ostatnią), capriccia w bardziej solowej obsadzie, co łącznie dobrze buduje napięcie dzieła artystycznego. Również rejestracja części drugiej jest dobrana z wielkim smakiem (na podkreślenie zasługuje niezwykle urzekające brzmienie pryncypałowe eksponowane w dwóch pierwszych ricercarach, w pierwszym z dodanym obojem).

Ostatnia canzona, jak i partita nagrane zostały na kopii klawesynu Blancheta. Jakkolwiek pewne wątpliwości mógłby budzić fakt wybrania kopii francuskiego instrumentu do wykonania części klawesynowej, niemniej podzielenie ich wydawałoby się być mało uzasadnione: należy bowiem pamiętać o wpływach francuskich, jakim podlegali obydwaj

Muffatowie - wszak sam Georg był tym, który swego czasu w największym stopniu przeszczepił francuską manierę gry na grunt niemiecki. Użycie klawesynowego rejestru czterestopowego również nie powinno budzić zastrzeżeń; mimo, że zarówno młodszy Muffat, jak i współczesny mu Händel (który *notabene* z Muffatów czerpał garściami, oczywiście nie tylko w dwóch omówionych szczegółowo w pracy przypadkach) są w największym stopniu identyfikowani z instrumentami obsadzonymi dwoma głosami ośmiestopowymi, należy jednak pamiętać o wielkiej u schyłku I poł. osiemnastego stulecia popularności w Europie instrumentarium francuskiego, wyposażonego zazwyczaj analogicznie do dyspozycji klawesynu Blancheta, na kopii którego Artystka zarejestrowała ostatnią część dzieła artystycznego.

Wykonawczynie operuje bardzo czytelną, przejrzystą narracją, posiada dobre wycucie frazowania oraz budowania napięcia. Dzieło artystyczne charakteryzuje się subtelnie zrównoważoną motywiką, znakomitą artykulacją; doboru temp są jak najbardziej właściwe. Całość, zarówno organowa jak i klawesynowa, przedstawiona została z wielkim smakiem, na co pozwolił zarazem nie tylko doskonały warsztat techniczny Doktorantki, ale też Jej wielka muzykalność.

Lektura części opisowej pracy doktorskiej jest niezwykle satysfakcjonująca. Jej Autorka to osoba niezmiernie drobiazgowa, dociekliwa, pracująca metodycznie, potrafiąca w sposób całkowicie przejrzysty zdefiniować postawione przed sobą cele, a następnie osiągać powyższe zamierzenia. Doktorantka bardzo szeroko omawia kontekst historyczny twórczości muzycznej wiedeńskiego dworu cesarskiego, nie ograniczając się do okresu twórczości młodszego Muffata, lecz rozszerzając wykład do niemal całej epoki nowożytnej. W bardzo ciekawy sposób przedstawiona jest specyfika wschodniemieckiego budownictwa organowego - rejonu Dolnej Austrii wraz z przyległościami, obszaru „ojcowizny” Habsburgów. Bardzo drobiazgowo potraktowana została historia form/gatunków reprezentowanych na nagraniu, zaś sama analiza wybranych kompozycji Gottlieba Muffata, jak również opis zagadnień wykonawczych oraz przyjętych na potrzeby realizacji dzieła artystycznego konkretnych rozwiązań, dostarcza czytelnikowi szczególnej satysfakcji. Należy przy tym podkreślić, że Autorka posiada rzadką w dzisiejszych czasach i na niwie szkolnictwa artystycznego umiejętność przeprowadzania zarazem wnikliwej analizy, a następnie wyciągania z powyższej nader trafnych wniosków.

Doktorantka operuje stylem o bardzo dobrej narracji, logice wypowiedzi, a jednocześnie posiada znakomite przygotowanie teoretyczne. Prezentuje też w pełni mieszczące się

w najnowszych trendach badawczych spojrzenie na „historycyzm muzyczny”, zarówno w zakresie teorii, jak i wykonawczej praktyki instrumentalnej. Warsztat naukowy Doktorantki, w moim odczuciu – bez zarzutu – jest także godnym podkreślenia, jako zjawisko niezbyt często obserwowane w pracach doktorskich i habilitacyjnych w naszej dziedzinie i dyscyplinie.

Konkluzja

Konkludując mam niewątpliwą przyjemność stwierdzić, iż **Doktorantka wykazała się zarówno wiedzą teoretyczną jak i praktyczną, udowodniła posiadanie kompetencji do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej, a zarazem podeszła w sposób niezwykle kreatywny do założonego w temacie zagadnienia artystycznego.**

Praca doktorska Pani mgr Agnieszki Tarnawskiej to nadzwyczaj wartościowa dysertacja ujęta pomysłowo i twórczo, nader ciekawa pod względem artystycznym, a także zawierająca wiele cennych wniosków o charakterze szczegółowym i ogólnym, która stanowi zarówno oryginalne rozwiązanie zagadnienia artystycznego, jak i zarazem znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej: instrumentalistyka i w związku z powyższym spełnia wymogi art. 13 ust. 1 Ustawy.

Pracę doktorską Pani mgr Agnieszki Tarnawskiej z satysfakcją przyjmuję i wnioskuję o dopuszczenie jej do publicznej obrony.

